

29. maj 2008

DYBT MARGINALISEREDE MISTER FORSØRGELSESGRUNDLAGET

Resumé: *Mere end 10 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, der indtil videre er ramt af 300-timers reglen, har modtaget offentlige overførselsindkomster uafbrudt i mere end ti år. Og knap halvdelen af de ramte har modtaget offentlige ydelser i mere end fire år. Mange af de ramte synes derfor at være så marginaliserede i forhold til det ordinære arbejdsmarked, at de ikke har en reel chance for at komme i ordinær beskæftigelse, og har derfor heller ikke mulighed for at reagere på de krav der stilles.*

Omkring 700 kontanthjælpsmodtagere er indtil videre ramt af den omstridte 300-timers regel. 300-timers reglen betyder, at man skærer den ene kontanthjælp væk i familier, hvor begge ægtefæller er på kontanthjælp, hvis begge ægtefæller *ikke* har arbejdet mindst 300 timer i løbet af de seneste to år. 300-timers reglen trådte i kraft den 1. april 2007.

Som det fremgår af tabel 1, har mere end 10 pct. af dem, der indtil videre er ramt af 300-timers reglen, været på offentlig overførselsindkomst i mere end ti år. Tiden på offentlig overførselsindkomst er her opgjort som sammenhængende uger¹. Det betyder, at de pågældende personer ikke én eneste uge i de foregående ti år har haft en uge med ordinær fuldtidsbeskæftigelse.

Tabel 1. Antal personer, der har været ramt af 300 timers reglen fordelt på år med offentlig overførselsindkomster før de blev ramt

	Antal ramte af 300 timers reglen	Andele i pct. af samtlige ramte
Over 10 år	75	10,9
Over 9 år	98	14,3
Over 8 år	128	18,7
Over 7 år	167	24,3
Over 6 år	216	31,5
Over 5 år	290	42,3
Over 4 år	342	49,9
Over 3 år	393	57,3
Over 2 år	465	67,8
Over 1 år	525	76,5
I alt	686	100,0

Anm.: Opgjort frem til uge 8 i 2008. Offentlig overførselsindkomst er her defineret som kontanthjælp, starthjælp, dagpenge, introduktionsydelse, revalidering samt sygedagpenge. Se derudover note 3.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

¹ Opgørelsesmetoden mht. tiden på offentlige overførselsindkomster er meget ”restriktiv” forstået på den måde, at blot en enkelt uge uden offentlig forsørgelse nulstiller optællingen.

Som det også ses af tabellen, har godt 24 pct. af de ramte været på offentlig overførselsindkomst i mere end syv år, og lige under halvdelen af de ramte har været på offentlig overførselsindkomst i mere end fire år, inden de blev ramt².

De bagvedliggende tal viser derudover, at der blandt de ramte findes personer, som har modtaget offentlige overførselsindkomster uafbrudt i mere end 13 år, før de blev ramt af 300-timers reglen.

Mange af de ramte synes derfor at være så marginaliserede i forhold til det ordinære arbejdsmarked, at de ikke har en reel chance for at komme i ordinær beskæftigelse, og har derfor ingen reel mulighed for at reagere på de krav der stilles. Det betyder dels, at de har vanskeligt ved at opfylde det beskæftigelseskrav, der er knyttet til ordningen, men også at de vil have mere end svært ved at finde et job, når de mister kontanthjælpen.

Dertil kommer, at omkring 70 pct. af de ramte er placeret i matchgruppe 3 eller 4, og mere end ni ud af ti af de ramte er indvandrere fra ikke-vestlige lande³. Så udover, at 300 timers reglen har klippet nogle gevaldige huller i det sociale sikkerhedsnet, rammer 300-timers reglen nogen af de svageste grupper i samfundet.

Ringe sammenhæng mellem krav og målgruppe

Meget tyder på, at man har indført nogle krav, som en stor gruppe af kontanthjælpsmodtagere har mere end svært ved at indfri. I Beskæftigelsesministeriets ”Kulegravning af kontanthjælpsområdet” fra oktober 2006 beskrives matchgruppe 4 f.eks. således:

Matchgruppe 4 – lav grad af match: Den ledige har så væsentlige begrænsninger i kompetencer og ressourcer, at den ledige ikke umiddelbart vil kunne indgå i jobfunktioner på det ordinære arbejdsmarked. Den lediges ar-

---

² Ankestyrelsen har afgjort, at en række kontanthjælpsmodtagere har mistet kontanthjælpen uretmæssigt som følge af, at Beskæftigelsesministeriets vejledning på området ikke var i overensstemmelse med lovens bogstav, da loven trådte i kraft. De personer, der uretmæssigt har mistet kontanthjælpen, indgår også i denne analyse, da det ikke har været muligt at ”lokalisere” dem i det anvendte datagrundlag. Ved udgangen af februar 2008 modtog omkring 180 personer af samtlige ramte igen enten kontanthjælp, starthjælp, dagpenge, introduktionsydelse, revalidering eller sygedagpenge. Fordelingen mht. tiden på offentlig overførselsindkomst ændrer sig dog kun marginalt, når disse personer udelades af beregningen.

³ Jf. AE’s analyse ”300-timers reglen rammer især de svage”, maj 2008.

bejdsevne er aktuelt så betydeligt nedsat, at jobfunktioner, der er forenelige med den lediges kompetencer og ressourcer, kun vil kunne findes i et meget begrænset omfang på det ordinære arbejdsmarked.

Når man ikke umiddelbart vil kunne indgå i jobfunktioner på det ordinære arbejdsmarked, er det mere end vanskeligt at opfylde beskæftigelseskravet, der er knyttet til 300-timers reglen.

I Beskæftigelsesministeriets rapport beskrives matchgruppe 3 således: *Den ledige har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart kun delvis matcher arbejdsmarkedets krav. Den ledige vil imidlertid være i stand til at varetage jobfunktioner, som i et vist omfang eksisterer på det ordinære arbejdsmarked.*

Kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 3 kan derfor også have mere end svært ved at finde et job.

Stigende fattigdom blandt kontanthjælpsmodtagere

300-timers reglen rammer nogen af de svageste grupper i samfundet, der har sværest ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Med de lave beskæftigelseschancer for de svageste kontanthjælpsmodtagere har mange kontanthjælpsmodtagere ingen reel chance for at reagere på den økonomiske pisk, der ligger bag ordninger som 300-timers reglen.

Den stigende indkomstmæssige ulighed og fattigdom siden 2001 skal ikke kun ses i sammenhæng med, at nogen samfundsgrupper har haft en forholdsmæssig stor indkomstfremgang, men også ses i sammenhæng med, at der er taget penge op af kontanthjælpsmodtagernes lommer. Udover 300-timers reglen har regeringen indført kontanthjælpsloftet samt starthjælpen.

Hvor det i 2001 var hver femte kontanthjælpsmodtager, der var ramt af fattigdom, var det i 2005 mere end hver fjerde⁴. Udviklingen i antallet af fattige kontanthjælpsmodtagere er stærkt bekymrende især set i lyset af, at fattigdommen også rammer kontanthjælpsmodtagernes børn. 300-timers reglen vil isoleret set bidrage til, at endnu flere kontanthjælpsmodtagere rammes af fattigdom.

---

⁴ Jf. AE's "Fordeling og Levevilkår", 2008.